

Zhaokun stierf voor een iPad

Apple opnieuw in verlegenheid door dood jonge werknemers. 'Uw zoon is niet de eerste.'

Marije Vlaskamp
RUZHOU (CHINA)

Een twintigjarige arbeider zakt in de kantine in elkaar. Zijn hart heeft het begeven door een infectie. Een vijftienjarige werker overlijdt binnen een paar uur aan longontsteking. Zo stierven de afgelopen maanden vijf jonge arbeiders tijdens hun eerste maand aan de lopende band van de Pegatronfabriek in China, die de iPhone 5s en de iPad voor de Amerikaanse elektronica-gigant Apple produceert.

"Mijn zoon draaide nachtdiensten van 79 uur per week. Hoe houdt een menselijk lichaam dat vol?", vraagt de moeder van Shi Zhaokun zich af. Ze zag haar zoon in oktober voor het laatst, in een mortuarium. "De lijkzak ging vijftien seconden open en ik mocht hem niet over zijn gezicht aaien."

Shi Zhaokun was vijftien: te jong om te werken, maar hij glipte door de controle met een geleend identi-

teitsbewijs van een oudere vriend. Zijn werkbriefjes documenteren slopende werkweken van meer dan zeventig uur.

Pegatron erkent dat onlangs een aantal jongeren op en om de fabriek is overleden. In reactie op de sterfgevallen stuurde Apple medische deskundigen naar Pegatron om onderzoek te doen. Volgens een verklaring van het bedrijf vonden de medici geen verband tussen de sterfgevallen en de werkomstandigheden. Maar details over de gang van zaken en de onafhankelijkheid van de deskundigen werden niet gegeven.

De dode arbeiders brengen Apple opnieuw in verlegenheid. Het Californische bedrijf beloofde drie jaar geleden al iets aan de werkomstandigheden in de Chinese fabrieken te doen. Destijds kempte Foxconn, de grootste elektronica-fabriek in China en producent van Apple-producten, met een zelfmoordgolf. Arbeiders klaagden over overwerk en

keihard management: een tiental jongeren beroofde zich van het leven.

Foxconn hing vervolgens vangnetten onder slaapzalen om suicidale arbeiders op te vangen en Apple beloofde dat er voortaan maar zestig uur per week zou worden gewerkt

'De lijkzak ging 15 seconden open. Ik mocht hem niet over zijn gezicht aaien.'

in de Chinese fabrieken, ondanks dat China officieel een werkweek van slechts 49 uur kent.

Om de werkdruk bij Foxconn te verminderen besteedde Apple ook productiewerk uit. Onder meer bij de Taiwanese Pegatrongroep, waar in drie vestigingen in en rond Shanghai zo'n honderdduizend

mensen werken in het piekseizoen.

Maar de slopende overuren zijn nog steeds gebruikelijk, zo concludeerde een onafhankelijke onderzoeksgroep die vorig jaar in opdracht van Apple alle Chinese fabrieken controleerde. Volgens de non-gouvernementele organisatie China Labour Watch bedotten fabrieken Apple zelfs: zo vraagt Pegatron werknemers een extra werkbriefje te ondertekenen met een lager aantal uren dan in werkelijkheid.

Weinigen hebben belang bij een reguliere werkweek. Fabriekbazen staan onder druk miljoenen iPhones te produceren en ook arbeiders willen juist zo veel mogelijk overwerk om hun lonen op te krikken. Het uurloon bij Pegatron is iets meer dan een euro, alleen met overwerk haalt een werker ruim 400 euro per maand.

De ouders van Shi Zhaokun, mijnwerkers uit een arme plattelandsstreek in de provincie Henan, on-

derhandelen met Pegatron over een schadevergoeding. De familie zit door het verlies van hun enige zoon financieel aan de grond: als vader Shi Zengqiang straks te oud is voor de kolenmijn, zorgt er niemand voor hem en zijn vrouw. Nu al zit de familie diep in de schulden omdat het mortuarium en de lijkwagen duizenden euro's kosten.

Pas na twintig dagen bivakkeren voor de fabriekspoort van Pegatron kreeg Shi Zengqiang een personeelsfunctionaris te spreken. Die zei dat zijn zoon 'niet de eerste dode is en ook niet de laatste zal zijn'. Die zin luidde het eindbod in: Pegatron geeft de ouders ruim 10.000 euro.

Maar Shi Zengqiang zoekt nu naar andere ouders van in de fabriek gestorven jongeren, want hij wil weten wat er met zijn zoon is gebeurd. "Hij werkte in die fabriek en hij is eraan gestorven. Hoe kunnen ze daar niet verantwoordelijk voor zijn?"